

[Jørgen Gram.]

gaver i Forhold til Skolenævnet, medens dette har alle de store og kulturelle Beføjelser, derunder Indstilling af Lærere.

De kommunale Vælgere har kun beholdt Indflydelse paa disse Ting og Lejlighed til Indsigt gennem det Medlem, som Skolenævnet skal vælge blandt Skolekommissionens Medlemmer. Omvendt kan Skolenævnet gennem de samme Medlemmer faa en beskeden Indflydelse og Samarbejde med hele Kommunens Skolevæsen. Jeg benægter ikke, at det kan have nogen Betydning, men lidt indviklet forekommer det ved første Øjekast. Dog er det jo nok en Nødvendighed, at det Organ, der eventuelt faar med Afskedigelse af en Lærer at gøre, ogsaa forud skal have haft nogen Lejlighed til at følge vedkommende Lærer i hans Gerning. I beskedent Omfang kan dette jo lade sig gøre gennem det Medlem af Skolekommissionen, som Skolenævnet ved den paagældende Skole har valgt som det femte Medlem.

Det er forudset, at de 4 Medlemmer af et Skolenævn, der maaske er valgt af en lille Forældrerets, ikke kan finde et Medlem i Skolekommissionen med samme nationale Indstilling som den, de selv har. Saafremt de da ikke ønsker at vælge blandt den siddende Skolekommissions Medlemmer, hvilket naturligvis er ønskeligt, kan de med Undervisningsministerens Godkendelse vælge det femte Medlem uden for Skolekommissionen.

Medens man for at blive Medlem af Skolenævnet skal have dansk Indfødsret, faar Forældre, uanset hvilket statsborgerligt Forhold de har, Valgret til Skolenævnet, men ikke til Skolekommissionen, for der er det jo kun de kommunale Vælgere, der har Valgret. Og da alle Forældre, der har et Barn i en Skole, har Valgret til Skolenævnet, vil Forældre kunne have Valgret flere forskellige Steder, naar deres Børn gaar i forskellige Skoler, og dette uanset om Skolen ligger i eller uden for den Kommune, de bor i.

Medens Kommunalbestyrelserne i det øvrige Land har udpeget Skolekommissionsmedlemmerne, har de kommunale Vælgere jo valgt dem i de sønderjyske Landsdele. Nu indskrænkes disses Indflydelse. Jeg ser ikke paa dette med større Vemod, naar blot Valgbarheden er til Stede. Saafremt den nye Grundlov føres igennem, vil 23 Aars Valgretsalderen ved de kommunale Valg give en Mængde ikke fast bosatte unge Mænd og Kvinder en Indflydelse paa et Felt, som de nærmest er uberørt af, men

som Forældrene i høj Grad maa ønske at raade over. Men disse, Forældrene, har ved nærværende Lovforslags Gennemførelse i hvert Fald ikke Ret til at beklage sig, tværtimod.

Man kan spørge, om det nu ikke er en for lille og tilfældig Kreds og en skiftende Kreds, der hvert fjerde Aar faar den store Indflydelse: at vælge et Skolenævn med dets betydelige Opgaver. Ofte er det jo ganske faa Familier, der har Børn i en Skole, og muligvis bliver Forældre udelukket, der allerede kort Tid efter Valget for en Aarrække vil have Børn i vedkommende Skole. Dette giver et stort Ansvar for de faa, men paa den anden Side synes det mig uomtvisteligt, at netop Forældrene bør have baade Retten og Pligten og Ansvar paa det her omhandlede Omraade. Det største Ansvar faar naturligvis de, der ved Lærerindstilling for en Menneskealder eller saa bliver bestemmende for, under hvilken Indflydelse en Bys opvoksende Ungdom kommer. Men der er ikke andet for, end at Forældrene bliver sig dette Ansvar bevidst, og i øvrigt maa man haabe paa, at kun faa — helst slet ingen — uegnede unge Lærere maa gaa ud fra Seminarierne. Det er, som sagt, en snævre Kreds, der bliver bestemmende, men det er dog dem, der har den store naturlige Interesse netop paa dette Omraade, og den Styrke, som det nære Samarbejde kan give, faar gode Betingelser for at udvikle sig.

Det vil af Betænkningen ses, at af de tre sønderjyske Skoledirektioner har de to været inde paa, at de hidtilværende smaa Skolekommissioner, herefter Skolenævn, i alt for høj Grad blev uheldigt paavirket af de snævre Rammer, hvorunder de virker, og at Lærerne ofte var ganske eneraadende. Der skabes her gennem det femte Medlem af Skolenævnet lidt videre Rammer, men i øvrigt vil jeg gentage, at med Indgreb og Lovbestemmelser kan en Skoles indre Forhold ikke ændres. De præges af Lærerens Person og Virke.

Udvalget har, som det delvis vil ses af Betænkningen, modtaget en Række Henvendelser. I en saadan fra Kirkeligt Forbund af 1933 kræves det kirkelige Tilsyn ogsaa udstrakt til de sønderjyske Landsdele. Med den her foreslaede Ordning er det jo muligt i ethvert Skolenævn at indvælge Præsten, naar Forældrene ønsker Præsten ind i Skolens Arbejde. Denne Frivillighed maa efter min Mening være at foretrække fremfor et Paabud og fremfor, at Lærerne med Skepsis modtager Tilsyn. Ogsaa i de sønderjyske Købstæder vil dette